

Rozhodování bez účasti veřejnosti: rychle a lépe ?

**Rychlé, transparentní a kvalitní rozhodování
úředníků podle jednotných a stabilních pravidel**

Seminář v Poslanecké sněmovně, 20. 11. 2018

Lépe, jednodušeji, rychleji

Zelený kruh prosazuje zjednodušení rozhodování mnoho let, zároveň odhaluje pokusy vyloučit z něj veřejnost a zkomplikovat jej a vyvrací mýty o zdržování obcemi a spolky - např.

infografika o dálnici D8 http://www.zelenykruh.cz/wp-content/uploads/2017/09/Infografika_dalnice_v02.png

ZK a Nadace VIA před třemi roky zveřejnili výzvu k zavedení **spravedlivých, rychlejších, lepších a jednodušších pravidel pro rozhodování o stavbách i kvalitnějšího a rychlejšího rozhodování úřadů i správních soudů**. Podpořily ji desítky nevládních organizací a tisíce jednotlivců

<http://www.zelenykruh.cz/na-cem-pracujeme/rozhodovani-o-stavbach>

Jak rozhodovat rychleji a lépe – návrhy opatření I

Pravidla sjednotit, zpřehlednit, výjimky omezit na minimum

Procedury pro všechny stavby by měly být stejné, přehledné a každému srozumitelné.

Právo veřejnosti na plnohodnotnou účast při rozhodování

Místní lidé stejně jako investor musí mít možnost být plnohodnotným účastníkem ve schvalovacích řízeních o stavbách, které mohou mít vliv na život v okolí. Musí mít přirozeně i možnost požádat vyšší úřad či soud o přezkoumání případných chyb.

Rozhodovat o věci, nikoli o formalitách

Podářilo se a úřady i soudy se už zabývají věcnými připomínkami nikoli jen formální správností rozhodnutí.

Jak rozhodovat rychleji a lépe – návrhy opatření II

Zajistit platnost verdiktu o projektu

Verdikt, ať už je jakýkoli, musí platit. Proto nedává smysl, aby se spory mezi místními lidmi a investorem rozsuzovaly až poté, co je stavba skoro hotová (odkladné účinky žalob).

Umožnit úřadům a soudům rychlejší rozhodování

Komplikovanost a časté změny pravidel pro rozhodování spolu s nedostatečnou odbornou i personální kapacitou úřadů a soudů je třeba řešit nejen na úrovni legislativy, ale také výrazným posílením kapacity těchto institucí, zkvalitněním a zrychlením jejich práce. Po profesionální jednotné státní struktuře stavebních úřadů volá i MMR.

ZMĚNY V POSLEDNÍCH LETECH SMĚŘUJÍ SPÍŠE OPAČNĚ

Pokus omezit veřejnou kontrolu u velkých projektů (EIA) místními podpisy

Poslanec Zahradník (ODS) v r. 2004 navrhl, aby občanské spolky musely - vedle omezení předložených MŽP (200 podpisů, 3 roky) - doložit minimálně padesát podpisů lidí s trvalým bydlištěm v obci záměrem dotčené. Sněmovna zamítla, pro jen 12 poslanců (zejm. ODS).

Dopady stavby chemičky, dálnice či skládky se obvykle neomezují na jednu obec či kraj. Vleklé právní spory o to, z kterých obcí a krajů mohou přijít připomínky a z kterých nikoliv, by mohly vést ke zpětnému rušení rozhodnutí a vytvářet nejasné právní prostředí.

Judikatura Evropského soudního dvora takové místní omezení jasně vylučuje, naší zemi by hrozily sankce od EK.

Pokus omezit veřejnou kontrolu u velkých projektů (EIA) pětinásobkem podpisů

2004 - Poslanec Kudela (KDU-ČSL) navrhl zvýšení počtu podpisů opravňujících k podání připomínek na pětinásobek nebo předložení podpisů od nejméně 30 % občanů obce, v jejímž obvodu se má záměr realizovat.

Drtivě zamítnuto, pro jen 12 poslanců (zejm. ODS).

<https://rosnicka.zelenykruh.cz/vote-event.php?identifier=60291>

Obě podmínky by zásadně omezily lidem možnost připomínkovat dopady velkých staveb na životní prostředí a zdraví. Druhá navíc odporuje judikatuře Evropského soudního dvora, která místní omezení vylučuje.

Porozumění politiků z vlády i opozice

Richard Brabec (poslanec, ministr životního prostředí): „...*hlavní rozdíl mezi například německou nebo rakouskou nebo jinou legislativou není v tom, že oni by měli nižší ochranu veřejnosti, tedy občanské veřejnosti, oni mají rychlejší soudy...*“

<http://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/023schuz/s023078.htm>

Leo Luzar (poslanec, KSČM): „...*Měl jsem možnost zúčastnit se semináře, týkajícího se rozvoje investičních pobídek a investic českých průmyslových podniků v Moravskoslezském kraji, a čekal jsem debatu ohledně EIA. Čekal jsem stesky nad tím, jak jim občanské iniciativy brání ve výstavbě. Čekal jsem stesky na to, jak různé skupiny, jak tady zaznělo, tři lidí a podobně blokují a bojkotují. Nedočkal jsem se jich. Velice mě překvapilo, že české kapitány průmyslu netrápí občanské iniciativy. Oni jsou dokonce rádi, že občanská společnost má zájem o to, co se děje v jejich okolí, a má zájem o to, že tam ty průmyslové podniky mají zájem něco postavit. Co jim ale vadí, je zkrátka legislativa...*“

<http://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/023schuz/s023083.htm>

Zbytečná byrokracie vytváří komplikace a nedůvěru

Výsledkem tehdejší novely EIA je omezení práv některých účastníků řízení – nově registrované spolky k účasti v řízení potřebují 200 podpisů.

V rozporu s Aarhuskou úmluvou jsou z účasti nadále vyloučeni například nájemníci bydlící v sousedních domech. Obě omezení dopadají především na místní občany a jejich spolky a mohou mít zásadní negativní vliv na přijatelnost záměru ze strany místní veřejnosti. Rozhodování se tím neurychlilo, práva i lhůty pro vyjádření ostatních účastníků zůstala zachována.

Dalšími překážkami parlament omezil soudům možnost přiznávat tzv. odkladné účinky žalovaným rozhodnutím. Než soud rozhodne, že se například stavba supermarketu kvůli rozporu se zákony nesmí v daném místě postavit, městský park je vykácen.

Vyloučení ze správních řízení a další možná omezení

V posledních letech rozhodování o stavbách zkomplikovala řada překotných legislativních výjimek a speciálních postupů (novely EIA, dráha v Ruzyni, zákon o urychlování výstavby a novely).

Od letošního roku se občané nesmějí účastnit správních řízení o drtivé většině staveb s dopadem na přírodu a životní prostředí ve svém okolí.

Připravují se i další omezení:

- Kauce podmiňující využití práva obcí, sousedních vlastníků a spolků na odvolání a žalobu
- Zrušení nedávno zavedených závazných úředních stanovisek podle zákona o ochraně přírody...

Pojďme konečně řešit problém zdlouhavého a nekvalitního úředního postupu

Cesta neustálých výjimek a omezení ke zjednodušení a zrychlení rozhodování nevede a vést nemůže.

Pojďme s tím přestat.

Vytvořme srozumitelnější a jednotný model rozhodování, nechme jej fungovat a naučme úředníky podle něj kvalitně rozhodovat.

Výmluv a mlžení už bylo dost a nikam nevedly.

Děkuji za pozornost

Daniel Vondrouš, Zelený kruh